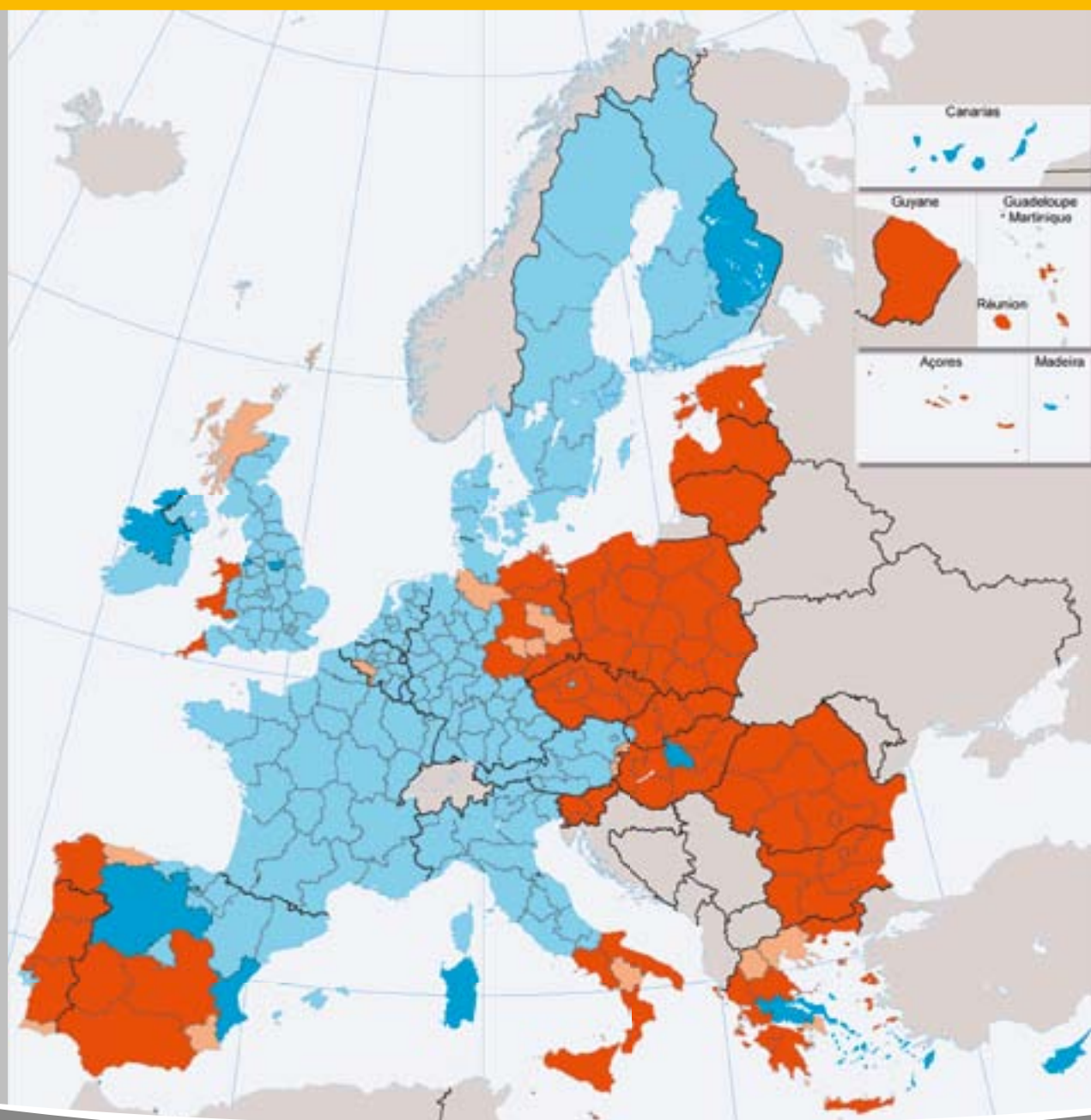

Kontrollsystemet för sammanhållningspolitiken

Så fungerar det under budgetperioden 2007–2013

Innehållsförteckning

Förord	3
1. Inledning: Sammanhållningspolitik – fonder, verksamhet och budgetar under budgetperioden 2007–2013	5
2. Systemet för genomförande och kontroll	6–7
3. Så fungerar kontrollsystemet	8–11
4. Kontrollsystemet över tiden – så byggs tillförlitligheten upp	12–13
5. Vad händer när problem påträffas?	14–15

Manuskriptet färdigställt i oktober 2009
© Europeiska unionen, 2009
Återgivning tillåten om källan anges.

Tryckt i Belgien

EUROPEISKA UNIONENS PUBLIKATIONSBYRÅ
LU-2985 Luxemburg

DOI: 10.2776/8097

Foton: sidan 6, 7, 10, 11, 13, 14 © Istockphoto.

Utgivare: Raphaël Goulet, Europeiska kommissionen, Generaldirektoratet för regionalpolitik

Denna broschyr ges ut på 22 officiella EU-språk.

De åsikter som framförs i denna publikation är författarens och återspeglar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens inställning.

Paweł Samecki

Kommissionsledamot
med ansvar för
regionalpolitik

Vladimir Špidla

Kommissionsledamot
med ansvar för
sysselsättning,
socialpolitik och lika
möjligheter

Förord

De program på sammanhållningspolitikens område som medfinansieras av EU-budgeten bidrar till att omvandla regionala och nationella ekonomier genom investeringar i infrastruktur, företagsutveckling, utbildning, innovation och miljö. De ger långsiktigt hållbar tillväxt och bidrar i väsentlig grad till att skapa sysselsättning.

En av de viktigare faktorerna för politikens framgång är dess decentraliserade system för genomförande. Programmen förvaltas på regional och lokal nivå så att de projekt som väljs ut motsvarar prioriteringarna på dessa nivåer. Men detta är förenat med en högre kontrollrisk, eftersom det ökar antalet inblandade organ och gör kontrollkedjan längre.

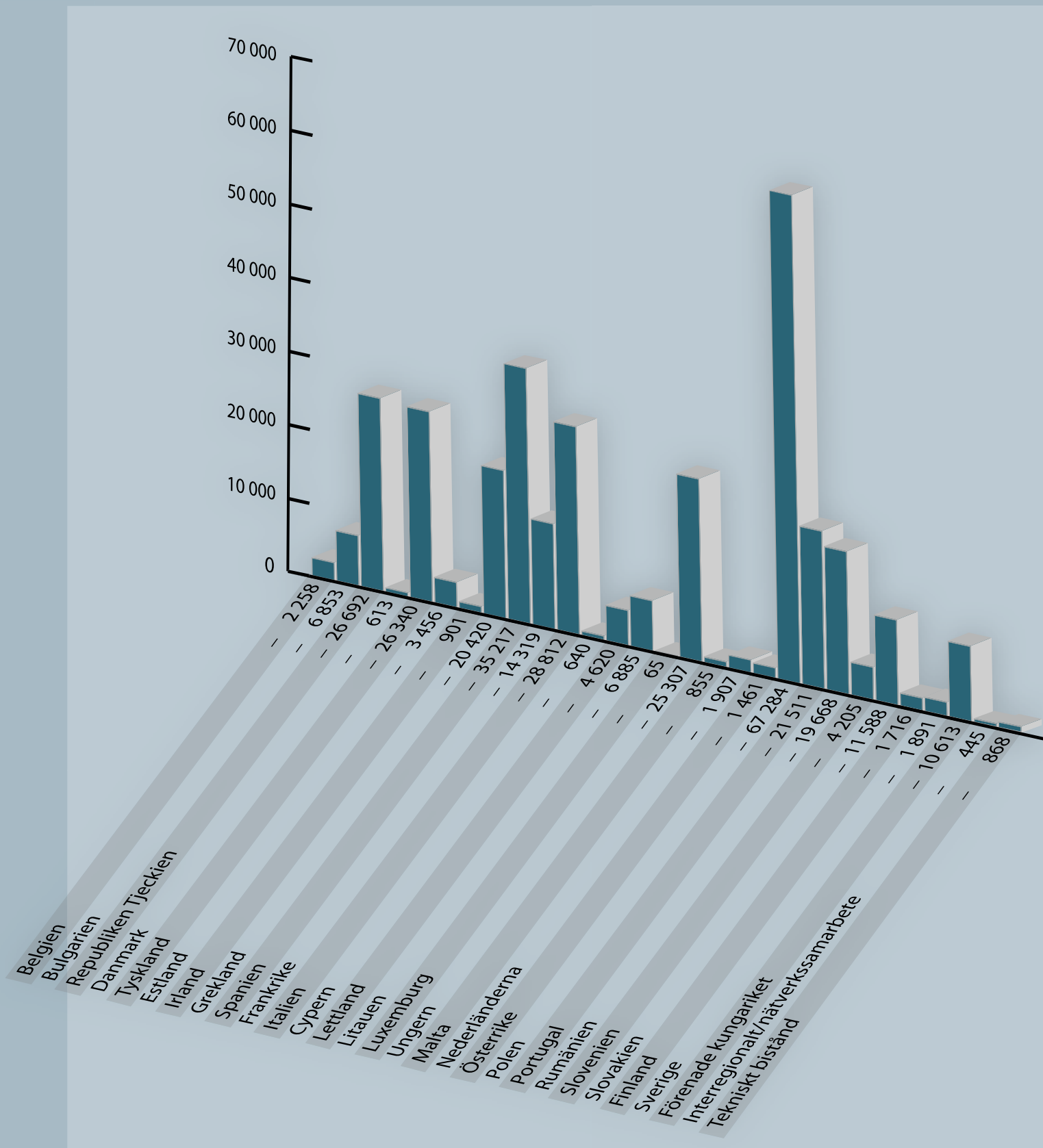
För att säkerställa att Europeiska unionens skattebetalares pengar används rätt, måste god utbildning och vägledning finnas inrättad, så att man säkerställer att alla aktörer förstår vilka regler som gäller, och det måste finnas effektiva kontroller för att upptäcka och åtgärda fel och motverka bedrägeriförsök.

Vi anser att kommissionen och medlemsstaterna, tack vare en tydligare och kraftfullare rättslig ram för programperioden 2007–2013, tillsammans kan få kontrollsystemet för sammanhållningspolitiken att fungera på ett effektivt sätt, så att det lever upp till den standard som EU:s skattebetalare förväntar sig och som övervakas av Europaparlamentet.

Paweł Samecki

Vladimir Špidla

Fördelning av EU-medel för sammanhållningspolitik 2007–2013 per medlemsstat, i miljoner euro

1

Inledning: Sammanhållningspolitik – fonder, verksamhet och budgetar under budgetperioden 2007–2013

Finansieringen av sammanhållningspolitiken genomförs över en sjuårsperiod. Operativa program från tre fonder:

- Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), som finansierar infrastrukturprojekt, miljöinvesteringar, stadsförnyelse, lokal ekonomisk utveckling som inbegriper små och medelstora företag samt gränsöverskridande och interregionalt samarbete,
- Europeiska socialfonden (ESF), som finansierar utbildning, särskilt för missgynnade grupper i samhället och arbetslösa samt utveckling av utbildnings- och yrkesutbildningssystem, samt
- Sammanhållningsfonden, ett särskilt instrument med särskilda regler för finansiering av transport- och miljöinfrastruktur.

347,41 miljarder euro av Europeiska unionens finansiering – eller omkring 50 miljarder euro per år, en tredjedel av EU:s budget – finns tillgängligt för medlemsstaterna för att utjämna skillnader i regional och social utveckling under budgetperioden 2007–2013.

ERUF och ESF är de ursprungliga "strukturfonderna" och används i hela Europeiska unionen. Sammanhållningsfonden inrättades 1992 och är begränsad till länder med en BNI som är lägre än 90 % av genomsnittet för EU-25 under perioden 2001–2003.

Budgetanslagen för sammanhållningspolitik per medlemsstat är knutna till befolkning och nationell BNP.

2

Systemet för genomförande och kontroll

Decentraliserat genomförande kräver ett integrerat kontrollsystem på flera nivåer

Utgifterna för sammanhållningspolitiken handhas i partnerskap mellan kommissionen och de 27 medlemsstaterna, inom ramen för ett system som kallas "delad förvaltning". En central del av politiken består i att den är decentraliserad, där medlemsstaterna och regionerna har den ledande rollen för att besluta om hur pengarna ska användas och bär ansvaret för att vederbörligen förvalta den. I medlemsstaterna är hundratals organisationer engagerade i att förvalta olika delar av de operativa programmen och hundratusentals stödmottagare genomför enskilda projekt. Kommissionen har en övervakande roll för att säkerställa att utgifterna ligger i linje med överenskomna strategiska prioriteringar och finansiella bestämmelser. Den ansvarar enligt EG-fördraget för att budgeten genomförs på rätt sätt. Två av kommissionens avdelningar bär huvudansvaret för att övervaka utgifterna för sammanhållningspolitiken, nämligen generaldirektoraten för regionalpolitik och för sysselsättning, socialpolitik och lika möjligheter.

Mål och prioriteringar för hur medlen används fastställs i enskilda operativa program på nationell eller regional nivå, vilka förhandlas fram mellan kommissionen och respektive medlemsstat och formellt godkänns av kommissionen. Under perioden 2007–2013 finns 316 operativa program. Programmyndigheterna väljer ut projekten för att uppnå de mål som fastställts och till vilka medlen bidrar. Under hela perioden redovisar medlemsstaterna regelbundet programkostnaderna till kommissionen och kommissionen utbetalar det EU-bidrag som överenskomits. Mottagarna har tid på sig till slutet av 2015 för att slutföra projekten och redovisa kostnaderna. Programmyndigheterna lägger sedan fram en slutlig betalningsansökan och programmet avslutas med en slutbetalning till medlemsstaten.

Bestämmelser och villkor kräver såväl effektiva kontroller som förebyggande åtgärder

Finansiering av projekt enligt ett operativt program är underkastad vissa bestämmelser och villkor som fastställs dels på EU-nivå, dels på medlemsstatsnivå. Bestämmelserna fastställs för att säkerställa att man får valuta för pengarna, att programmen förvaltas väl samt att de överensstämmer med gemenskapspolitiken.

Bestämmelserna reglerar särskilt

- platsen för och vilken typ av verksamhet som medfinansieras,
- kriterier för att välja ut projekt,
- bedömning av kostnader i förhållande till nytta samt intjäningspotential för projekt,
- under vilken tidsperiod man kan ådra sig utgifter,
- vilken lägsta andel av utgifterna som krävs för projekt som uppfyller EU-prioriteringar, som innovation, jobbskapande och miljö,
- verksamhet eller kostnadskategorier som undantagits eller begränsats,
- tid under vilken underlagshandlingar minst ska sparas i granskningssyfte,
- relevant publicitet, samt
- konkurrensumsatt upphandling, ekonomisk, social och miljömässig konsekvensbedömning samt i förekommande fall efterlevnad av bestämmelser om statligt stöd.

Är bestämmelserna för komplicerade?

De flesta av de närmare bestämmelserna om stödberättigande fastställs på nationell nivå, vilket innebär att medlemsstaterna kan se till att de är tydliga och okomplicerade att tillämpa och förstås av stödmottagarna.

Kommissionen har genomfört en översyn av lagstiftningen tillsammans med nationella experter för att identifiera möjliga "förenklingar". Under slutet av 2008 och första halvan av 2009 genomfördes vissa ändringar av förordningarna och ytterligare förslag kommer att godkännas i slutet av året.

En viss grad av komplexitet är oundviklig, både eftersom man måste säkerställa att de 347 miljarderna euro används för avsedda ändamål och eftersom bestämmelserna för annan gemenskapspolitik, som statliga stöd och offentlig upphandling, måste tillämpas.

Enligt den delade förvaltningen ansvarar medlemsstaterna i första hand för kontrollen av programutgifter, medan kommissionens roll är att övervaka de nationella systemen. För att kunna fullgöra sina funktioner ordentligt måste de olika kontrollnivåerna vara oberoende av varandra. I medlemsstaterna finns tre kontrollnivåer och motsvarande organ i respektive program är förvaltningsmyndigheten, attesterande myndigheten och revisionsmyndigheten. Systemet med kontroll på flera nivåer har integrerats på grundval av tydligt fastställda ansvarsområden för de olika aktörerna, fastställda standarder för det arbete som krävs samt redovisningssystem och mekanismer för återflöde av information, så att varje kontrollnivå bygger på den föregående, i avsikt att minska bördan, särskilt för stödmottagarna. Denna integrering kallas metoden med "samordnad granskning".

Förebyggande åtgärder utgör en del av den övergripande kontrollstrategin. Spridning av information utgör en viktig del av ett bra system för förvaltning och kontroll och bidrar till att förhindra att problem uppstår och till att främja överensstämmelse.

Som en del av sin informationsverksamhet är programmyndigheterna skyldiga att satsa på vägledning och utbildning av stödmottagare och av de organ som är engagerade i att genomföra programmen. Även kommissionen tillhandahåller vägledning och utbildning, men för att den ska få genomslag måste denna information föras vidare nedåt i kedjan till mottagarna.

3

Så fungerar kontrollsystemet

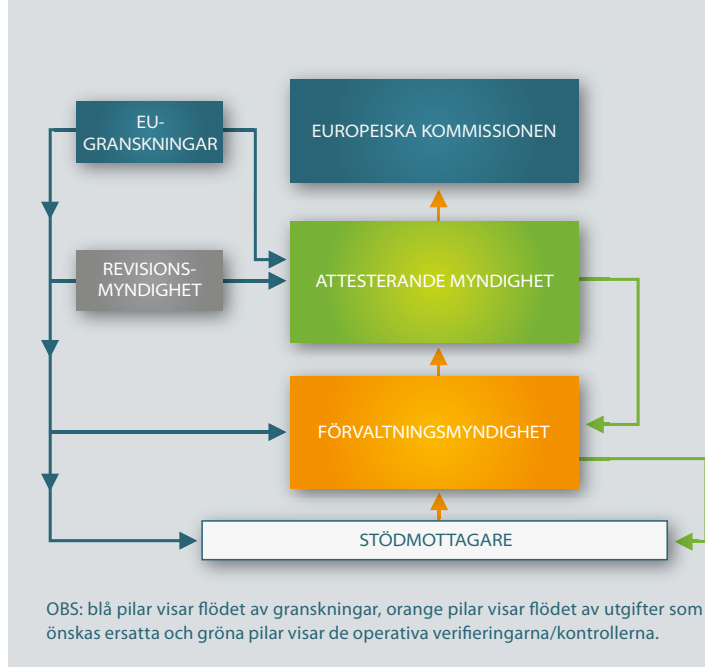
3.1 De centrala kontrollfunktionerna – förvaltningsmyndighet och attesterande myndighet

Förvaltningsmyndigheten utgör den första kontrollnivån och har det centrala ansvaret för att se till att programmet genomförs på ett effektivt och riktigt sätt. Denna ska

- se till att verksamhet som väljs ut för programmet uppfyller kriterierna,
- upplysa stödmottagare om vad de måste göra för att uppfylla bestämmelserna och villkoren för finansiering,
- inrätta och bedriva interna kontroller av att utgifter som redovisas av mottagare är i sin ordning,
- korrigera oegentliga utgifter som påträffas genom att eliminera dem från ansökningarna om utbetalning och från mottagarna återkräva eventuella bidrag som redan utbetalats, samt
- övervaka genomförandet av programmen och skicka årliga rapporter till kommissionen om resultaten, vilka diskuteras med kommissionen vid årliga möten, samt en slutrapport som sammanfattar genomförandet av hela programmet.

Kontrollerna på första nivån – den första försvarslinjen

Grundvalen för kontrollsystemet utgörs av de dagliga kontrollerna på den första nivån, som görs av **förvaltningsmyndigheter** – ”**förvaltningskontroller**”. De består av omfattande skrivbordskontroller av dokument som fakturalistor och läges- eller slutrapporter som åtföljer ansökningar om utbetalning från projektansvariga, jämte besök på platsen hos projekt som väljs ut med hjälp av en lämplig metod med stickprovskontroller. Skrivbordskontrollerna omfattar normalt belegg för att ett projekt har genomfört de investeringar, utbildningar eller andra tjänster man betalat för och att utgiften är riktig, stödberättigad och kan hänföras till projektet. Vid besök på platsen verifierar kontrollanterna dessa punkter och att andra villkor för finansiering är uppfyllda, genom fysiska inspektioner, samtal med personal och granskning av bokföring och dokumentation, däribland sådant som rör upphandlingsförfaranden.

Vilka kontroller gör den attesterande myndigheten innan man attesterar utgifter till kommissionen?

Attesterande myndighet ska inte överlämna en ansökan om utbetalning till kommissionen om den inte är helt övertygad om att vederbörliga kontroller har gjorts. Den granskar och bedömer all information den fått från förvaltningsmyndigheten om dess kontroller av stödmottagarna, kontrollerar uppgifterna om projekten i IT-systemet och ber vid behov om klargöranden. Den beaktar också de rapporter från revisionsmyndigheten som finns om hur kontrollsystemen fungerar. Även om den attesterande myndigheten inte ska göra om förvaltningsmyndighetens arbete, kan den vid behov också själv göra ytterligare kontroller eller be andra att göra det.

Den andra centrala kontrollnivån i medlemsstaten är den attesterande myndigheten, vars funktion är att attestera till kommissionen att de utgifter som redovisas för ersättning är riktiga, utgör ett resultat av ett tillförlitligt redovisningssystem och överensstämmer med tillämpliga gemenskapsbestämmelser och nationella bestämmelser. Den får ansökningar om utbetalningar från förvaltningsmyndigheten och utför kontroller innan den inkluderar dem i den styrkta ansökan om utbetalning som skickas till kommissionen.

3.2 Granskningens roll

Granskningsarbetet på nationell nivå verifierar att förvaltningsmyndigheten och den attesterande myndighetens kontroll fungerar på ett effektivt sätt, för att avgöra om det fortfarande finns en risk att oegentliga utgifter attesteras. Om granskningsarbetet uppdagar brister utfärdar granskarna rekommendationer. Följaktligen erhålls ett regelbundet återflöde av information om hur effektivt förvaltnings- och kontrollsystemen fungerar. Granskningar som utförs av EU-organ omfattar den övergripande funktionen hos nationella kontrollsystem. Granskningar kan emellertid inte kompensera för ineffektiva kontroller på den första nivån eller brist på kontroll före attestering av utgifter.

Revisionsmyndighetens roll – utföra granskningar för att stärka tillförlitligheten

Revisionsmyndigheten (eller revisionsmyndigheterna) i medlemsstaterna spelar en central roll för att stärka tillförlitligheten i systemet, genom att fullgöra de viktiga åligganden som krävs enligt förordningarna i periodens början, under genomförandet och i slutskedet.

Revisionsmyndighetens roll

Under genomförandet av programmet granskar revisionsmyndigheten hur effektivt kontrollsystemen fungerar och redovisar sitt arbete i en årlig rapport till kommissionen som åtföljs av ett revisionsyttrande. Dess arbete grundas på den revisionsstrategi som godkänns av kommissionen i början av genomförandet och som regelbundet uppdateras. En standardmetod fastställs för revisionsmyndighetens granskningsarbete, utifrån bedömningar av system som grundas på omfattande kontroller av projektutgifter som redovisats under en tolv månaders referensperiod. Metoden, som inbegriper statistiska stickprovskontroller, gör det möjligt att fastställa en representativ felfrekvens för varje program eller grupp av program varje år, vilken utgör en indikation på om systemen fungerar effektivt eller om förbättringar krävs. Revisionsmyndigheten återför information om sina slutsatser till förvaltningsmyndigheten och den attesterande myndigheten och kontrollerar att dess rekommendationer genomförs.

Då genomförandet av programmet är slut ansvarar revisionsmyndigheten för slutdeklarationen och rapporterar till kommissionen.

Kommissionens roll – övervakning

På EU-nivå är **kommissionens** roll att **övervaka** att kontrollsystemen i medlemsstaterna vederbörligen inrättas och fungerar. För detta använder man sig av följande metoder:

- Förfarandet för bedömning av överensstämmelse (se punkt 4), godkännande av revisionsstrategier och granskning av årliga kontrollrapporter och revisionsyttringar.
- Granskningar av medlemsstater för att försäkra sig om att systemen fungerar på ett effektivt sätt.
- Kommissionen fokuserar på tillförlitligheten hos revisionsmyndigheternas arbete att åstadkomma denna försäkran genom de årliga kontrollrapporterna och revisionsyttrandena. Dessutom riktar man in sig på förvaltningsmyndigheter och/eller attesterande myndigheter för högriskprogram.
- Övervakning av information som redovisas av medlemsstater om oegentligheter och återkrav av medel som felaktigt utbetalats.
- Tillhandahållande av formell vägledning för att fastställa riktmärken och sprida god praxis. Tillsyns- och kontrollfrågor diskuteras i förvaltningskommittén, bestående av företrädare för kommissionen och medlemsstaterna (samordningskommittén för fonderna, COCOF), i ESF:s rådgivande kommittés tekniska arbetsgrupp och i de tekniska mötena med revisionsmyndigheter.
- Kontroll vid avslutande av program att programmets finansiering är vederbörligen motiverad.

Kommissionen övervakar också förvaltningen av programmen genom sin granskning av årliga genomföranderapporter, deltagande i möten med övervakningskommittéer, där relevant information om genomförandet av programmen diskuteras, och granskning av ansökningar om utbetalning.

Kommissionens avdelningar vid generaldirektoraten för regionalpolitik och sysselsättning har en strategi med rullande revisioner för att försäkra sig om att förvaltnings- och kontrollsystemen är inrättade på ett effektivt sätt under en tid av flera år, och som grundas på granskning av information som erhålls från medlemsstaterna och utfallet av deras egna granskningar.

I sina årliga verksamhetsrapporter ger de en bedömning av hur effektiva systemen i de olika medlemsstaterna och programmen är. Revisionsprogrammet fastställs på grundval av riskbedömningar som tar särskild hänsyn till hur mycket EU-medel som står på spel, jämte riskfaktorer som rör kända svagheter i förvaltningsorgan och typ av verksamhet och stödmottagare. Om en medlemsstat inte snarast vidtar korrigerande åtgärder kan kommissionen avbryta eller ställa in utbetalningar och tillämpa finansiella korrigeringar för att återkräva tidigare utbetalningar som kanske berörts (se punkt 5).

Europeiska revisionsrätten – den externa revisorn

En gång per år avger Europeiska revisionsrätten en revisionsförklaring¹ om laglighet och korrekthet avseende EU:s inkomster och utgifter på olika budgetområden under det föregående räkenskapsåret. Bedömningarna grundas på granskningar som domstolen gör i medlemsstaterna och hos kommissionen och de publiceras i domstolens årsrapport tillsammans med kommissionens svar.

För att komma fram till sin årliga bedömning på sammanhållningspolitikens område granskar domstolen ett representativt urval av omkring 180 projekt i medlemsstaterna och granskar även hur effektiva de kontrollsystem som verkar i medlemsstaterna är, för de berörda programmen och för kommissionens övervakningsarbete.

3.3 DAS och ansvarsfrihet

Europaparlamentet och rådet granskar hur EU-medel använts inom ramen för det årliga förfarandet för beviljande av ansvarsfrihet, vilket pågår från november till april och efter vilket parlamentet röstar om att bevilja kommissionen ansvarsfrihet för redovisning och budget. Domstolens årsrapport, särskilda rapporter och kommissionens svar är det huvudsakliga underlaget för diskussionen om ansvarsfrihet. Domstolens bedömning av effektiviteten hos kontrollsystemen för sammanhållningspolitikens utgifter under budgetperioden

2000–2006 var att de fortfarande inte är tillräckligt effektiva, detta mot bakgrund av den höga felfrekvens som påträffades i ersatta utgifter. Domstolen har ännu inte avgett sitt yttrande om hur effektiva kontrollordningarna för perioden 2007–2013 är. Europaparlamentet och rådet (budgetansvariga myndigheter) utfärdar också inom ramen för förfarandet för beviljande av ansvarsfrihet en rad rekommendationer riktade till kommissionen och andra intressenter som är inblandade i förvaltningen av EU-medel. Domstolen följer upp genomförandet av dessa rekommendationer och inkluderar observationer om vilka framsteg som gjorts i senare rapporter till de budgetansvariga myndigheterna.

¹ Kallas DAS efter det franska begreppet *Déclaration d'Assurance*.

Varför har sammanhållningspolitiken ännu inte fått något positivt yttrande från Europeiska revisionsrätten och vad gör man åt det?

Sammanhållningspolitikens utgifter är ett av budgetens mest komplicerade områden och den inneboende risken är hög, vilket gör att det innebär en utmaning att få till stånd en effektiv kontroll.

Det finns anledning tro att felfrekvensen för utgifterna inom ramen för programmen under perioden 2007–2013 borde vara väsentligt lägre. Detta på grund av de tydligare och striktare kontrollkrav som införts i lagstiftningen för perioden 2007–2013 och på grund av kontrollen av att system upprättats, genom förfarandet för bedömning av överensstämmelse, innan några utbetalningar görs av kommissionen.

Under 2008–2009 genomförde kommissionen en åtgärdsplan för att påskynda förbättringarna för de nya programmen och för att säkerställa att oegentliga utgifter elimineras från programmen för 2000–2006 innan dessa avslutas. Åtgärdsplanen, som nära följde revisionsrättens rekommendationer, hade en strategi som följde två huvudlinjer:

- att hjälpa medlemsstaterna att göra ett bättre jobb för att kontrollera om projektutgifter var stödberättigade innan de skickar ansökningar om utbetalning till kommissionen samt
- att vidta striktare åtgärder för att stoppa utbetalningar eller återkräva pengar om medlemsstaterna inte lever upp till normerna.

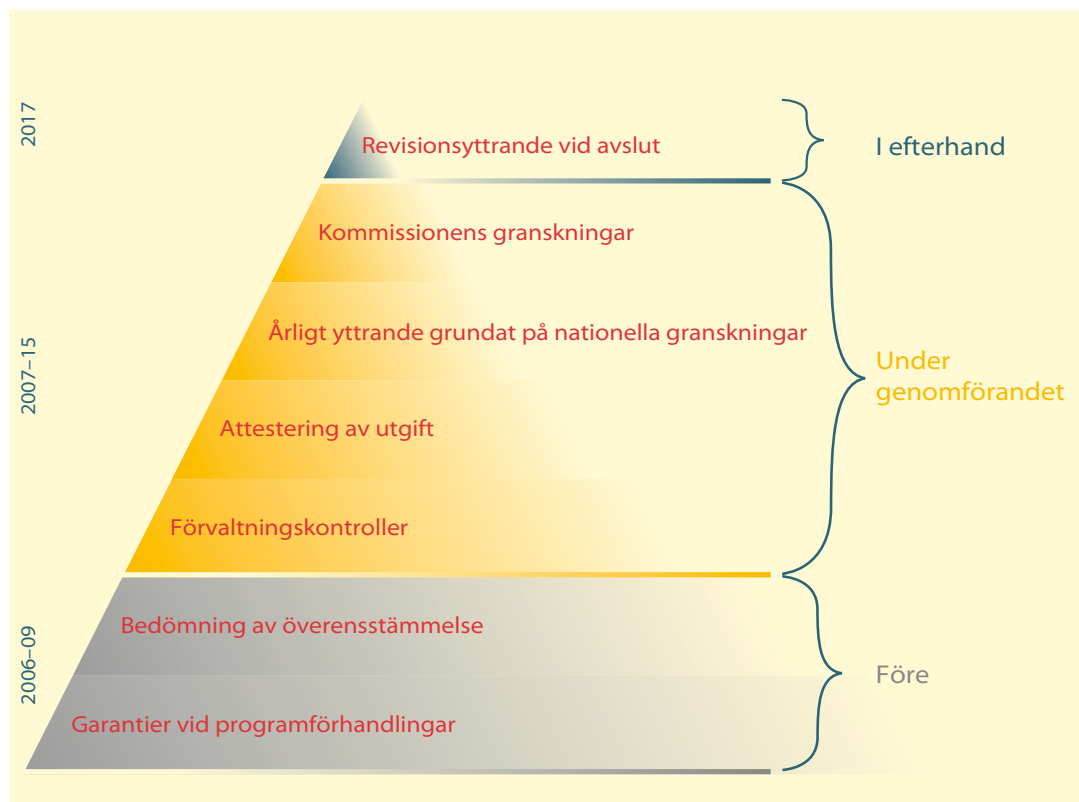
Kommissionen har också tagit upp frågan om vilka riktmärken avseende felfrekvenser revisionsrätten bör använda vid bedömning av hur effektiva systemen är på olika politikområden (se "Mot en samsyn på begreppet acceptabel risk", KOM(2008) 866). För sammanhållningspolitikens program, som genomförs under en nioårsperiod med kontroller som fungerar på flerårsbasis, är målsättningen att säkerställa att det vid avslutandet av program finns en mycket begränsad förekomst av fel, eftersom utgifterna i det skedet ska ha passerat igenom alla nivåer av förvaltnings- och kontrollsystemet.

4

Kontrollsystemet över tiden – så byggs säkerheten upp

Säkerheten för att kontrollsystem som byggs upp för att förhindra, upptäcka och åtgärda oegentligheter är effektiva, byggs upp under hela programplaneringsperioden. Hur säkerheten är uppbyggd framgår av nedanstående diagram.

Före – inrättande av kontrollsystem

Vid **förhandlingarna** om de operativa programmen säkerställer kommissionen att programmyndigheterna vederbörligen utses och eventuella problem som påträffats i systemen under föregående period tas upp på ett relevant sätt.

Sedan ett program godkänts ger förfarandet för **bedömning av överensstämmelse** säkerhet för att kontrollsystem nöjaktigt inrättats innan någon utgift ersätts. Senast 12 månader efter att ett program godkänts ska ett nationellt revisionsorgan – ofta revisionsmyndigheten – utfärda ett intyg om överensstämmelse avseende programmets interna kontrollsystem. Kommissionen tittar på rapporten med bedömning av överensstämmelse för att säkerställa att den överensstämmer och är tillförlitlig. Först efter att eventuella korrigerande åtgärder vidtagits och kommissionen är förvissad om att kontrollsystemet till fullo uppfyller tillsynskraven, börjar den ersätta utgifter för programmet. I början av programperioden granskar och godkänner kommissionen också den revisionsstrategi som revisionsmyndigheten tillhandahåller senast nio månader efter det att ett program godkänts.

Under programgenomförandet

Kommissionen skaffar sig säkerhet genom den attesterande myndighetens attestering av en utgift (se punkt 3.1) och genom revisionsmyndighetens årliga kontrollrapport och revisionsyttrande (se punkt 3.2), samt genom utfallet av sitt eget granskningsarbete (se punkt 3.2).

Medlemsstaternas ansvar

Ytterligare en ny del av kontrollsystemet infördes genom 2006 års revidering av den budgetförordning som reglerar EU-fonderna. Medlemsstaterna måste senast den 15 februari varje år, på lämplig nivå i sin centrala förvaltning, lämna in en **årlig sammanfattning** av den attesterande myndighetens attesteringar och revisionsmyndigheternas revisionsyttrandet avseende samtliga program i respektive medlemsstat för föregående kalenderår. Syftet med detta är att stärka ansvarskedjan mellan medlemsstaterna och kommissionen avseende användningen av EU-medel som omfattas av delad förvaltning. Medlemsstaterna rekommenderas att uttrycka en åsikt om vilken säkerhet förvaltnings- och kontrollsystemen ger och att identifiera problem och deras lösningar. De årliga sammanfattningarna avgavs för första gången i februari 2008.

Några medlemsstater går längre och tillhandahåller **nationella förklaringar** på politisk nivå som är underkastade granskning av **högre nationella revisionsorgan (SAI)**. Kommissionen uppmuntrar denna utveckling, eftersom sådana förklaringar på ett väsentligt sätt kan bidra till vilken grad av säkerhet den har beträffande hur de nationella systemen fungerar. SAI samarbetar med Europeiska revisionsrätten på främst två plan: 1) de återkommande mötena mellan cheferna för SAI och Europeiska revisionsrätten samt 2) kontaktkommittén – mötet mellan SAI och Europeiska revisionsrättens sambandspersoner. Arbetsgrupper inrättade av kontaktkommittén utgör instrument för samarbete och informations- och erfarenhetsutbyte kring särskilda frågor. Mer information finns på domstolens webbplats².

² <http://eca.europa.eu/portal/page/portal/cooperation>

I efterhand – programavslutet, ett säkerhetsnät

Vid programperiodens slut går revisionsmyndigheten igenom det granskningsarbete som gjorts och avger ett yttrande med en bedömning av i vilken mån och hur väl bestämmelser och villkor efterlevts för utgifter som redovisats från programmet i slutredovisningen av utgifter. I sin slutrapport lämnar revisionsmyndigheten närmare uppgifter om vilka åtgärder som vidtagits för att förbättra system och korrigera oegentliga utgifter som reaktion på rekommendationer som är ett resultat av dess eget eller kommissionens och Europeiska revisionsrättens granskningsarbete. Kommissionen granskar noga alla slutdeklarationer och begär vid behov ytterligare information eller att ytterligare granskningsarbete utförs. Den kan genomföra granskningar av ett urval program efter deras avslutande.

Underlagshandlingar ska hållas tillgängliga för granskning av kommissionen, OLAF och Europeiska revisionsrätten i tre år efter projektens avslutande, dvs. fram till 2017–2018, utom då förfarandet för partiellt avslutande används. Det senare gör tiden för hur länge handlingar ska sparas kortare för verksamheter som avslutats och omfattats av deklARATIONEN om partiellt avslutande.

5

Vad händer när problem påträffas?

5.1 Korrigering av oegentligheter är främst medlemsstaternas ansvar

Bristande överensstämmelse med de bestämmelser eller villkor som är knutna till EU-finansiering gör normalt att en utgift från ett projekt inte längre är kvalificerad att ersättas eller den blir "oegentlig".

Mottagaren kan då bli tvungen att betala tillbaka hela eller en del av det bidrag som erhållits, beroende på "oegentlighetens" art och hur allvarlig den är.

Sådana "oegentligheter" korrigeras genom att eliminera den oegentliga utgiften från de ansökningar om utbetalning som skickas till kommissionen och annullera respektive återkräva bidraget från mottagaren. Medlemsstaternas myndigheter är de som i första hand ansvarar för att korrigeringar och återkrav görs. Kommissionen träder bara in när den fastställer att oegentliga utgifter inte korrigerats eller att kontrollsystemet för ett program inte fungerar, så att risk föreligger för att oegentligheter inte upptäcks.

När nationella myndigheter upptäcker och korrigerar en oegentlighet kan de återanvända den EU-finansiering som frigörs till andra projekt. Det innebär ett incitament för medlemsstaterna att inrätta effektiva system. Om kommissionen måste vidta en korrigering, inbegriper det en nettominskning av ett programs EU-finansiering.

Oegentligheter

Typiska oegentligheter är brist på underlagshandlingar (till exempel tidsjournaler för personal, fakturor eller fördelningsnycklar för övergripande kostnader) som borde sparas för att användas för verifieringskedjan, att intäkter inte dragits av från projektutgifter, att icke stödberättigade utgifter som moms som kan återfås inkluderats och brott mot upphandlingskraven.

Endast en mindre del av "oegentligheterna" handlar om bedrägeri. Huvuddelen beror på försummelse eller bristande insikt i bestämmelserna. Det är därför förvaltningsmyndigheterna vid beviljande av projektfinansiering måste se till att mottagarna är medvetna om villkoren för finansiering och har kapacitet att genomföra det föreslagna projektet.

Rapportering av oegentligheter och finansiella korrigeringar

Medlemsstaterna är skyldiga att kvartalsvis rapportera fall av oegentligheter som rör EU-finansiering på mer än 10 000 euro till kommissionens byrå för bedrägeribekämpning, OLAF. En gång om året ska de också tillhandahålla kommissionen sammanställningar över alla finansiella korrigeringar och återkrav de gjort under föregående år, inklusive sådana som faller under tröskeln för att rapporteras till OLAF.

Trender för rapporterade oegentligheter analyseras i kommissionens årsrapport om skyddet av gemenskapernas ekonomiska intressen enligt artikel 280 i fördraget. Kommissionen publicerar även siffrorna för de finansiella korrigeringar medlemsstaterna gör. Siffrorna ger belägg för om medlemsstaternas kontrollsystem fungerar effektivt.

5.2 Vad händer om kommissionen upptäcker brister i kontrollsystem?

När kommissionen har belägg för betydande brister i hur en medlemsstats förvaltnings- och kontrollsystem fungerar eller för oegentligheter avseende enskilda ansökningar om utbetalning som en medlemsstat underlåtit att förhindra, upptäcka eller korrigera, kan den avbryta eller formellt ställa in utbetalningar till det aktuella programmet eller inleda ett förfarande för finansiell korrigerig.

Avbryta eller ställa in utbetalningar

Generaldirektören för generaldirektoraten för regionalpolitik respektive sysselsättning, socialpolitik och lika möjligheter kan besluta om att avbryta utbetalningar i upp till sex månader, vilken period inte kan förnyas, så snart det föreligger information som tyder på att en allvarlig svaghet föreligger i ett system. Utbetalningarna återupptas så snart medlemsstaten vidtagit erforderliga åtgärder för att komma till rätta med bristen.

För att ställa in utbetalningarna krävs ett formellt beslut av kommissionen och detta kan gälla för obestämd tid.

Finansiella korrigeringar av kommissionen

Om en medlemsstat underlåter att korrigera en oegentlighet eller åtgärda en brist i ett system kan kommissionen med hjälp av ett formellt beslut tillämpa en finansiell korrigerig.

Ett sådant beslut medför alltid en nettominskning av EU-finansieringen av programmet, dvs. medlemsstaten kan inte återanvända den EU-finansiering som annullerats till andra projekt.

Kommissionen kan tillämpa extrapolerad finansiell korrigerig vid systematiska brister och oegentligheter eller korrigerig med schablonbelopp vid systemfel eller oegentligheter vars omfattning är svår att kvantifiera, till exempel på området för offentliga upphandlingar.

Under perioden 2000–2006 (och även fram till utgången av 2008) gjordes finansiella korrigeringar i storleksordningen 3,15 miljarder euro som ett resultat av granskningsarbete som utförts av kommissionen, OLAF eller revisionsrätten. 2,6 miljarder euro av dessa godtogs av medlemsstaterna och genomfördes av dem, medan resterande 0,55 miljarder euro tillämpades genom formella beslut av kommissionen.

Kontrollsystemet för sammanhållningspolitiken Så fungerar det under budgetperioden 2007–2013

Veta mer...

Ytterligare och mer ingående information om kontrollsystemet för sammanhållningspolitiken och tillhörande områden finns på http://ec.europa.eu/dgs/regional_policy/index_sv.htm

Europeiska kommissionen, Generaldirektoratet för regionalpolitik
Enhet B.1 – Kommunikation, information och relationer med tredje land
Raphaël Goulet
Avenue de Tervuren 41, BE-1040 Bryssel
Fax +32 2 29-66003
E-post: regio-info@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_sv.htm

Publikationsbyrå

ISBN 978-92-79-09211-4

9 789279 092114